

Grafika: Sofia Lismont Graphic

Početak i završetak u stihu kamena temeljca

[Hans Jürgen Pingel](#) · 21 oktobar 2022

Trostruki poziv na praksu u ključnom stihu ukazuje na put do viših nivoa svesti: imaginacije, inspiracije i intuicije. Ovo proizilazi iz sedam ritmova izreke. Vežba je vaša glavna briga.

Na Božićnoj konferenciji, Rudolf Štajner je skovao termin «Trojstvo svih bića» (1). Ova misao se takođe nalazi u Stihu Kamena Temeljca. Govori o iskonskom trojstvu u čoveku i kosmosu. Na početku je tročlano ljudsko telo (udovi, srce/pluća, glavni sistem). Ono je upareno (u drugom delu) sa pravilom božanske Trojice: Oca, Sina i Duha. Ovo je dopunjeno pozivanjem na tri anđeoske hijerarhije i završava se trodelnim rozenkrojcerskim stihom.

U srcu Stiha Kamena Temeljca je trostruka praksa. pojmovi pamćenja uma, kontemplacija uma suviše su opšti da bi se odmah uklopili u kosmos primarnih trojstava. Ključ za razumevanje leži u ispravnom tumačenju pojma «sećanje». U Stihu Kamena Temeljca, ovo se koristi iz dve različite perspektive. Ovo proizilazi iz ritmova izreke. U prvom ritmu nema vežbe. Pogled je usmeren unazad k stvaranju čoveka: „Sećanje na duh – sopstveno Ja nastaje u Bogu Ja“ (Otac). Potom se uzdiže do

Hristovog događaja: „Ujedinjavanje sopstvog Ja u Svetova Ja“ i dovršava se u događaju Pedesetnice: „Predavanje sopstvenog Ja svojom voljom“.

Privremena dvostruka struja

U drugom ritmu događaji su obrnuti. Dar slobodne volje postaje novi početak. Uspon počinje od istinitog razmišljanja do istinitog osećanja i konačno do istinitog življenja. 'Istiniti' život je plod sećanja duha, čije je ispravno tumačenje u pitanju. Po mom mišljenju, to treba shvatiti kao parafrazu pojma <intuicija>. Shodno tome, mentalna kontemplacija bi ukazivala na nivo svesti „inspiracije“, a mentalna kontemplacija na nivo „imaginacije“. U nastavku želim da pokušam da objasnim ovo detaljnije.

Duh razmišlja (imaginacija)

Da bi se postigla imaginativna svest, osoba koja opaža i razmišlja je izazvana na poseban način. U oblasti percepcije, na primer, svest mora biti usmerena na umiruće seme ili biljku. To dovodi do određenih unutrašnjih pojava (formiranje plamena, boje). Druge vežbe koncentracije i kontemplacije izazivaju zvukove, mirise itd. Oni su odvojeni od stvari jer su ih praktikanti sami stvorili. U <Koracima višeg saznanja> Rudolf Štajner govori o tome da oni u početku „slobodno lebde u prostoru“(2). Tu se ne zaustavljaju. U sledećem koraku, imaginativno prepoznavanje pokazuje da su pojave izrazi bića. Govore nam kroz boje, zvuke itd., kao na slikama.

Polazna tačka i osnova imaginativnog prepoznavanja je meditacija. Tome u prilog ide i sticanje „slobodne misli čula“. U okultnim naukama, Rudolf Štajner govori o „unutrašnjoj čvrstini“ koju imaginativno znanje na taj način postiže.(3) Proučavanje humanističkih nauka, idealno „filozofija slobode“, je odgovarajuće sredstvo obuke. Kroz ovo jačanje misli ideje se uzdižu u smislene slike a ove u manifestacije višeg sveta: „I zaista ćeš misliti na osnovu ljudskog duha“.

Duhovna refleksija (inspiracija)

Kontemplacija duha je usmereno na posrednika. Zadatak je pronaći centar u emotivnom carstvu, uprkos stalnom pritisku razmišljanja i želje da se dođe spolja. Vežbe koje vode do unutrašnjeg mira, koje teže bogatom unutrašnjem životu, koje podstiču punu pažnju su, zajedno sa

meditacijom, osnovni uslov za dostizanje nivoa inspiracije. Fokus je na svesnom treningu emocionalnog sveta. U ‹Višim nivoima saznanja› kaže se da praktičari moraju steći sposobnost da „žive čitav niz osećanja [...] u posedovanju istine.“(4) Na kraju krajeva, cilj je da svesno sačuvaju i zadrže ono što je postignuto u uslovima bogatog unutrašnjeg života. Rudolf Štajner govori o „štednji“. Kroz njih osećanja postaju „kreativna“. Dok imaginacija stvara slikovne manifestacije, inspiracija vodi do otkrovenja viših bića: „Oni [ušteđevina, A. d. A.] stvaraju materijal za ideje u kojima se otkriva duhovni svet“. „I zaista ćete se osetiti u delu ljudskih duša.

Zapamtite um (intuiciju)

Nastavak i povećanje vežbi imaginacije i inspiracije dovode do intuicije. Posebno je obrađena sfera volje. To se manifestuje u potrebi da se izbriše iz svesti sve ono što je postignuto u pogledu slika i unutrašnjih doživljaja duše kroz vežbe imaginacije i inspiracije. Time se stvara prostor u kome čovek može direktno da se susreće sa višim bićima. On se 'fuzioniše' s njima. To se ne dešava brisanjem sopstvene svesti, već naprotiv „potpunim održavanjem sopstvenog bića“(5). „I zaista ćeš živeti u ljudskom svetu-biću.

Ovo objašnjava dvostruko značenje pojma pamćenje. Ovde Rudolf Štajner to koristi kao povratak onome iz čega je čovek nekada nastao kroz stvaranje. Koncept sećanja tako sadrži i početak i cilj. Ona mora ukazati na početnu tačku (nesvesno) i povratak (svesno) ka/ka Bogu. U Starom Zavetu on proročki kaže: „Reč moja neće se vratiti k meni prazna.“(6)

Viši ciljevi

Razumevanjem dubljeg značenja duhovnog kontemplacije, duhovne kontemplacije i duhovnog sećanja, možemo ih (kao cilj razvoja ljudske svesti) pripisati ‹Trojstvu sveg Bića›. Sada je takođe jasno zašto je ova praksa glavna briga suda Kamena temeljca. Svaki treći, četvrti i peti ritam počinje pozivom za vežbanje. U smislu dara Pedesetnice, to treba shvatiti kao poziv na ispoljavanje ‹slobodne volje›. Veliku važnost ove prakse naglašava činjenica da se ona „stavlja u direktnu vezu sa božanskim Trojstvom (3. ritam), tri anđeoske hijerarhije (4. ritam) i Hristovim impulsom (5. ritam): Kako će dobro biti da “ koji se nađu u srcima, hoće odlučno da vode iz glave“.

U božićnom predavanju Rudolf Štajner je predložio meditaciju o sedam ritmova stiha. Time bi se otkrile svetske tajne.(7) U ovom kontekstu, želeo bih da se ukratko osvrnem na poslednja dva ritma koji ukazuju na dodatne ciljeve evolucije.

Šesti ritam govori o očekivanju elementala da ljudi preuzmu Hristov impuls. Vi sami čujete (čujete), ali svesno niste u mogućnosti da mu se pridružite. Oni zavise od ljudske aktivnosti. Samo oni vas mogu osloboditi vašeg ropstva materiji. Iskupljenje ide ruku pod ruku s višim razvojem (oduhovljenjem) zemlje. Sedmim ritmom vraćamo se na polaznu tačku stiha kamena temeljca. Trostruko ljudsko telo vodi poreklo od božanskog Trojstva. Cilj je njegovo preobražavanje u duhovnog čoveka. Istovremeno se stvara supstancija za buduću zemlju: „Telesnost je kraj dela Božijih – telesnost je početak dela ljudskih.“(8)

Članak se prvi put pojavio u «Antropozofiji», izdanje za Mihojldan 2022.

Fusnote

1. Božićna konferencija za osnivanje Opšteg antropozofskog društva, **25. decembra 1923.** ujutru (GA 260).
2. Rudolf Štajner, Nivoi višeg znanja (GA 12). Poglavlje. <Imaginacija>.
3. Rudolf Štajner, Pregled okultne nauke (GA 13). Poglavlje. <Znanje o višim svetovima>, Dornach 1977, str.340, 343.
4. Vidi 2, pogl. <Inspiracija>.
5. Vidi 2, pogl. <Inspiracija i intuicija>.
6. Isaija 55/11.
7. Videti 1, rasprava o drugom ritmu 27. decembra 1923, 10 časova.
8. Citirano od Michaela Debusa u «Goetheanum» 33–34/2004.

[Hans Jürgen Pingel](#)